

En inbjudan

till

Husmödrar och Självförsörjande Kvinnor

att använda

Stockholms Stads tvätthus

Götgatan 1.

1921

En inbjudan

till

Husmödrar och Självförsörjande Kvinnor

att använda

Stockholms Stads tvätthus

Götgatan 1.

I synnerhet i vissa delar av Stockholm är bristen mycket känbar i fråga om tvättstugor, där allmänheten själv får ombesörja tvättning av sina kläder.

För att i någon mån avhjälpa detta missförhållande låter staden inreda ett för allmänheten avsett tvätthus efter engelskt mönster i en ljus och luftig bottenvåning i gamla stadshuset, Götgatan 1, åt gårdssidan. Detsamma avses bli va färdigt att tagas i bruk omkring den 1 september i år. Här nedan lämnas en kort beskrivning av denna tidsenliga tvättstuga jämte upplysningar om avgifterna och de övriga villkoren för dess begagnande.

Varje kund sköter själv sin tvätt.

Genom sitt läge bör detta tvätthus i första rummet kunna påräkna intresse från dem, som bo i Staden inom broarna samt å de delar av Södermalm, som ligga närmast Slussen. Förberedande abonnemang å tvättplatser erbjudes därför härmed särskilt dessa trakters husmödrar och självförsörjande kvinnor. Den, som vill genom särskilt abonnemang från början tillförsäkra sig utsikt att erhålla tvätt-

Kungl. biblioteket

0 0000 000101185

plats, kan antingen anmäla sig genom personligt besök å **Stockholms stads hyreskontor, Stora Nygatan 2 A, 1 tr.**, (eller pr telefon Rt. 50 66, St. t. 10 60) och göra anteckning å där utlagd lista eller per post insända anmälan under sagda adress. I vardera fallet böra uppgifter lämnas å:

- 1) abonnentens namn och adress,
- 2) av abonnenten helst önskad veckodag och tid å dagen för tvätthusets användande,
- 3) antalet timmor, som abonnenten önskar använda tvätthuset varje gång.

Efter den 25 augusti kan anmälan om abonnemang även göras å tvätthusets kontor, Götgatan 1 (St. tel. Söder 47 43).

Om sättet för det slutliga ordnandet av platsabonnemangen meddelas här nedan.

Entréen till tvätthuset.

Man kommer till tvätthuslokalerna genom att från Stadsgrändssidan passera förbi Katarinahissen under Katarinavägens viadukt, därefter gå över västra stambanans järnvägsspår och slutligen stiga upp för den korta vägslutning, som för upp till den på en terras liggande gården. I sydvästra hörnet av denna är ingången till tvätthuset belägen. Med dragkärra eller vagn kan man sålunda köra ända fram till ingången.

Beskrivning av tvätthuset.

Vid inrödet i tvätthuset kommer man först i ett **förrum**, intill vilket ligger ett mindre **kontorsrum** med biljettlucka. I denna löses biljett för tillträde till arbetslokalerna. För dem, som vänta på, att plats skall bliva ledig (man räknar uthyrningstiderna på jämna klockslag, hel- och halvtimmor), finnes intill förrummet ett **väntrum**. Det senare kan även användas av kunderna såsom **matrum**, för vilket ändamål gaskök och vattenledning finnes. Invid väntrummet finnes **kapprum** med låsbara klädkåp.

När kundens plats är ledig och föreskriven deposition erlagt, får kunden tillträde till arbetslokalerna. Dessa bestå av:

- 1) en **tvättstuga** samt
- 2) ett **mangel- och strykrum**.

Tvättstugan innehåller 23 nummerade tvättplatser (se planskissen). Av dessa äro flertalet, eller n:r 1—21, avsedda för handtvätt och 2 st., n:r 22 och 23, för maskintvätt. Handtvättplatserna äro ordnade 3 och 3 i bredd, och alla tvättplatserna kunna sägas gruppera sig i 4 avdelningar, av vilka tre innehålla 6 tvättplatser varje och den fjärde 5, nämligen 3 handtvättplatser och 2 maskintvättplatser.

Till alla tvättplatser finnes ledningar med kallt och varmt vatten samt ånga. Var och en kan alltså omedelbart erhålla kokande vatten och låta kläderna ligga i detta under fortgående kokning.

Sedermera finnes 3 st. s. k. centrifuger eller vattenutpressningsmaskiner, vilka drivas med elektricitet. Efter att i en dylik apparat hava befriats från det mesta vattnet inhängas kläderna av kunden i torkskåpet, i vilket varje kund har tillgång till sin särskilda, med läs och nummer försedda avdelning (se planskissen). Torkskåpet hålles väl uppvärmt och ventileras med het luft, som pressas genom detsamma med en kraftig fläkt.

En annan fläkt pressar uppvärmd, torr luft in uti arbetslokalerna, från vilka den förorenade luften bortledes genom en evakueringstrumma. Härigenom är sörgt såväl för ventilation och uppvärmning som för tvättrummet befriande från imma. Såväl **ventilations- som torkrumsluften renas före insläppningen** i ett filter, så att sot och damm ej medfölja.

Intill tvättstugan, skilt från denna med en dörr, ligger **mangel- och strykrummet**.

För mangling stå där till förfogande dels 2 små, tvårulliga, elektriskt drivna manglar av samma typ som i hemmen använda handmanglar, dels en större skivmangel, som likaledes drives med elektrisk motor.

Vidare finnes anordnade 8 strykplatser med små värmeapparater.

Lokalerna äro försedda med elektrisk belysning. Slutligen må nämnas att förestånderskan och maskinskötaren komma att gå kunderna till handa med råd och hjälp vid

såväl de maskinella anordningarnas skötande som i fråga om tvättens lämpliga behandling.

Huru lång tid behöves för tvätten?

Det beräknas, att hela tvätt- och torkningsproceduren kommer att kräva 1 timmes tid i medeltal pr 3 kg. kläder vid användande av handtvättplatserna. Vid användande av maskintvättplatserna bör det gå mer än dubbelt så fort. En tvätt på 12 å 15 kg. bör kunna hinna både tvättas och manglas inom 4 å 5 timmar. Enär ett dylikt parti kläder kan bäras i en korg eller kappsäck (åtminstone från och till spårvagnen eller mellan tvätthuset och en ej alltför långt bort från detta belägen bostad), så synes det vara ändamålsenligt att begränsa sig till sagda viktsmängd kläder pr gång. En så pass kort tid, med tillägg av en halvtimme eller något mer för bort- och hemfärden, bör även för en hushåll vara möjligt att vara borta från hemmet, utan att försätta dess övriga sysslor.

Och för de självförsörjande kvinnorna, som under dagen hava sitt näringsarbete, bör möjligheten att på 2 å 3 timmar på eftermiddagen och aftonen kunna sköta 6 å 9 kg. tvätt vara särdeles tillfredsställande.

Man avser att hålla tvätthuset öppet alla vardagar, utom lördagar och helgdagsaftnar, kl. 8 f. m.—8 e. m. och på lördagar kl. 8 f. m.—5 e. m.

Avgifter.

Två taxor komma att tillämpas, nämligen för biljetter å ser. A, gällande till antingen handtvättplats jämte torkanordningar eller plats vid en liten rullmangel eller strykplats, samt biljetter å ser. B, gällande till antingen maskintvättplats jämte torkanordningar eller plats vid den stora skivmangeln. För den sistnämnda serien gäller en **grundavgift av 50 öre per halvtimme** och stigande avgiftsskala efter de 4 första timmarna. Sålunda betalas för 5:te och 6:te timmarna 75 öre per halvtimme och för 7:te timmen 1 kr. per halvtimme. Därefter faller skalan, för att avgiften skall bli skäligen för hel dagstvätt om 8 å 9 timmar.

Denna form för avgifternas beräkning är avsedd att i första hand **uppmuntra till anläggningens användande för mindre tvätter** och att genom förbilligandet av dessa vara till största gagn för dem, som äro mest i behov av billiga tvättkostnader.

Biljetter å ser. B bliva dubbelt så dyra som å ser. A, men böra genom den större effektivitet, de bereda, förorsaka högst samma kostnader per kg. tvätt som biljetterna å ser. A.

Enligt ovan anförda arbetsprestationer skulle **tvättkostnaden** (exklusive tvättmedel och arbete), **per 1 kg. tvätt bliva 33 å 44 öre**. För tvättmedel, som torde komma att tillhandahållas inom lokalerna (mot extra betalning), kan beräknas tillkomma 10 å 15 öre per kg.

Tvättavgifterna (utom tvättmedel) bliva alltså:

För antal tim.: 1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ser. A. kr. 1:—2:—3:—4:—5: 50	7:—	9:—	10:50	11:50				
Ser. B. kr. 2:—4:—6:—8:—11:—14:—18:—21:—23:—								

Om tillträde till plats sker under påbörjad halvtimme, erlägges avgift för full halvtimme, såvida minst tio minuter återstå av densamma. Om timme eller halvtimme överskrides med mer än fem minuter, så räknas avgiftstiden förlängd med en halvtimme.

Några bestämmelser för tvätthuset användande.

Som här ovan nämnts, kan den, som så önskar få anteckna sig som abonnent å tvättplats. Med iakttagande av, att man så långt möjligt tillmötesgår önsknings om viss dag och tid, skola med ledning av de tecknade abonnemangen turlistor upprättas. Om sålunda bestämd tid kommer abonnenten att underrättas, och först sedan meddelande erhållits per telefon eller skriftligen om, att kunden beställer sagda tid, antecknas bindande abonnemang. Sedermera komma även anmälningar att kunna göras till förestånderskan per te-

telefon (St. tel. Söder 4743) eller genom besök vid tvätthuset. Även utan förut gjord anmälan kommer man givetvis att få använda tvätthuset, i den mån platser äro lediga.

Den, som abonnerat å viss dag och tid, förbinder sig att betala minst en timmes platsavgift, och platsen hålles högst en halv timme öfver den abonnerade tillträdestiden för abonnentens räkning, om denna ej infinner sig i rätt tid.

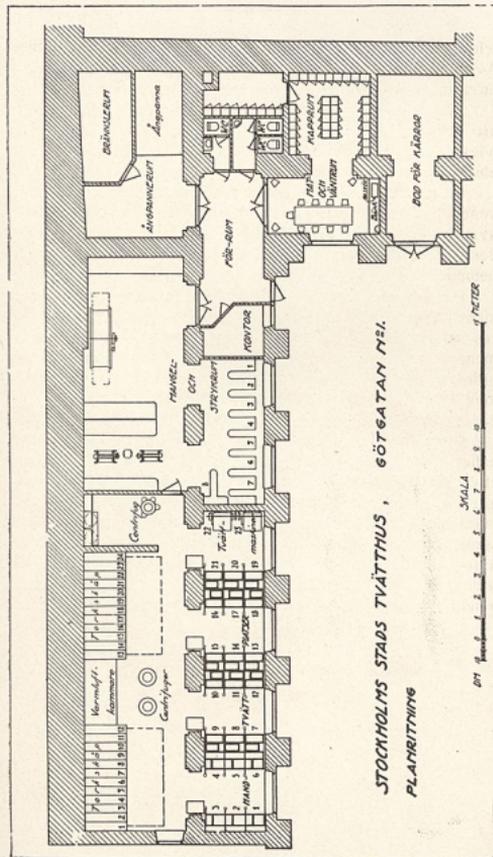
Innan tillträde lämnas kunden till arbetslokalerna skall en kontant deposition lämnas, som motsvarar högst 9 timmars avgift. Kund, som medför endast ett mindre parti tvättkläder, kan få deponera ett mot detta ungefär svarande, mindre belopp.

Det åligger kund att själv utföra allt för tvätten, resp. manglingen och strykningen erforderligt arbete, som ej utföres genom manglingens maskinella anordningar, ävensom att manövrera dessa. Vid handhavandet av de maskinella anordningarna äger kunden dock erhålla hjälp och undervisning av tvätthuset's personal, som även i öfrigt på kunds begäran lämnar råd angående tvättens lämpliga skötande.

Givetvis kommer den noggrannaste ordning att upprätthållas inom lokalerna. Varje kund är skyldig göra snyggt efter sig, vid risk att i motsatt fall debiteras en extra avgift av 1 kr. utöver den använda tiden, vilken avgift tillfaller den kund, som övertager tvättplatsen. Intet opassande språk eller eljes olämpligt uppträdande tillåtes inom tvätthuset's lokaler. Personalen vid tvätthuset är ansvarig för ordningen. Den äger icke rätt att mottaga gåvor eller pengar för egen räkning av tvätthuset's kunder.

Stockholm den 23 juli 1921.

FASTIGHETSÄMNDENS DELEGERADE FÖR
TVÄTTHUS GÖTGATAN 1.

STOCKHOLM
NORDISKT IDROTTLIFS TRYCKERI
1921.
